

שיעורי חינוך

מראש הישיבה שליט"א

עצות פרקטיות והדרכה להורים, מלמדים, מחנכים ומחנכות

פרשת כי תבוא לאומן
שנת תשפ"ו

גליון
קס"ח

שיעורי חינוך

מאת ראש הישיבה שליט"א

- החכמה של מלמד -

האם צריכים להכריח ילד לאכול?

אני רוצה לדבר אודות שאלה שקבלתי ממלמד. מלמד שואל: **"האם יש ענין לכפות על הילדים בארוחת בקר או בארוחת הצהרים שמכרחים לאכול את מה שהמוסד נותן?"**

[בעצם אותה השאלה גם שיכת אצל הורים בבית, האם הורים צריכים להכריח את הילדים שיאכלו את מה שהאמא נותנת, או שילד יכול להגיד: **"אני לא מחבב את המאכל הזה"**. יש בזה הרבה שיטות, ישנם הסוברים שצריכים להכריח לאכול כדי לשרש את המדות הרעות של הילד, ויש שסוברים שלא להכריח, ואני לא אדבר עכשו מה לעשות בפרטיות בבית, את זה אני אשאיר כדי לדבר בשעורים אחרים].

התשובה היא: שלא יכריחו ילד לאכול מאכל מסים דוקא, אבל צריכים לדאוג שהילדים יאכלו משהו שיהיה בריא.

זאת אומרת, אם מנחים על השלחן לחם, אטריות, גבינה וחלב, וילד אומר שהוא לא יכול לאכול את האטריות, לא צריכים להכריח את הילד לאכול את האטריות, אבל הילד חייב לטל

רצה לסים את הריב, כי הוא אמר לי: **"אני לא יוצא עד שאמה מסים את המרק"**, ואני אמרתי לו: **"אני לא הולך לאכל את זה"**... והוא נשאר תקוע, עד שהוא יחפה שאני יאכל את המרק בינתיים הוא מפסיד את הזמן שלו לחטף תנומה... יכול להיות שלכן הוא הסתובב, כאומר: **"תעבד עלי, ותן לי כבר לצאת מפאן..."**

זה לא עסק להכריח ילדים, ואחר כך הם ישפכו את המאכל על הרצפה או לתוך הכיס... מה כן? צריכים לראות שהילד יאכל משהו בריא.

חייבים לדעת אם ילד הוא אלרגי

אם ילד אומר: **"אני סוגר את הפה! אני לא יכול לאכל - לא לחם, לא אטריות, לא גבינה, לא חלב, לא טשולנט ולא שום דבר, אני לא אוכל כלום!"** צריכים להתקשר להורים; אולי קורה משהו, אולי הוא אלרגי, ואם הוא לא אלרגי צריכים כן להכריח אותו שלפחות יאכל משהו.

האמת היא שבכל מקרה צריכים לדעת אם ילד הוא אלרגי. ההורים חייבים לדון למנהל או למנהלת אם הילד אלרגי, זו לא חכמה לא לגלות את הדבר, וכל מלמד וכל מורה צריכים לעבר עם המנהל והמנהלת על רשימת

ידיים ולאכל פרוסת לחם ולשתות כוס חלב, אותו דבר אם הכינו על השלחן טשולנט ועוד מאכל, אין ענין לכפות על הילד לאכול את שניהם, אבל הילד חייב לפחות לאכול אחד משניהם או טשולנט או המאכל השני, כי כך הוא יוכל ללמד פראוי.

לא טוב להכריח ילדים

אני זוכר ספור משנות ילדותי, כשהייתי בן עשר שנים, בכתה ו', זה היה בקיץ בקעמפ מסים, אמא שלי תחלי לא היתה כל כך תקיפה לגבי האכילה, היא נקטה בשיטה שילדים קטנים שלא מחבבים כל כך עוף יכולים לאכול במקום זה משהו אחר, לי היה יותר קל לאכל לחם עם חמאה, הרשתה לי אמא שלי לאכול לחם עם חמאה. יום אחד נתנו בקעמפ איזה מרק עדשים אדם, שלא יכלתי להכניס אותו לפה, או בגלל שלא יכלתי או שלא רציתי... והמדריך שלי לא נתן לי ללכת לשחק עד שאני אוכל את המרק, וישבתי בחדר האכל הריק ובכיתי, עד שהבחנתי שהמדריך הסתובב, ושפכתי את צלחת המרק מתחת לשלחן...

עד היום אני לא יודע אם אני עבדתי על המדריך, או שהמדריך עבד עלי. פיכול להיות שהמדריך הסתובב בכונה כי הוא כבר גם

לשקל את זה קדם או לישן על זה לילה?

התרוץ על זה הוא, שאין על זה כלל, לפעמים צריכים לעצור את זה מיד ולפעמים לא. הייתי אומר שזה תלוי, אם המלמד מרגיש בטוח בעצמו, הפתה נוסעת בדרך הנכונה, הפתה בידי, הוא יושב בנוח בכסא שלו, נסח הדבור והאווירה בפתה היא טובה, אז הוא לא חייב לראות עכשו כל דבר, או הוא יכול לשקל את זה קדם ואחר כך להעיר לילד, ולהגיד לו: "מה שעשית היה חסר דרך ארץ", ואם יש צורך הוא יעניש אז את הילד.

כשמרגישים שהכל בפתה נוסע על הדרך הנכונה, שיעשו כך. כי זה הרי לא טוב לא לילדים וגם לא למלמד עצמו, לעצור את הפתה בכל רגע.

אבל אם המלמד מרגיש שאין לו עדין בטחון כשהוא בפתה, או שהיה לו בטחון אלא שהילד הזה ממוטט את השליטה שלו בפתה, לדגמא: הילד זרק פרי על המלמד באמצע השעור... הוא כן חייב מיד לאפס את הילדים ולהשליט דרך ארץ בפתה.

לא פדאי לעצור פתה

אין ספק שיוכל לכתב עבודות יבשות איזה דברים ממוטטים את האווירה בפתה ואיזה לא, חייבים לב וחכמה וסיעתא דשמיא כדי לדעת בכל מקרה לגופו מה לעשות, אבל אני אנסה כן לתת כמה דגמאות כדי שייבינו את זה.

אני גבאי בבית כנסת, וגבאי הרי צריך לשמר שלא ידברו בשעת התפלה, אבל צריך גם להיות קצת שכל לגבאי שאי אפשר לעצור את בית הכנסת בכל דקה, ולכן, כשכלם בבית הכנסת מתפללים נפלא, ורק שני אנשים יושבים ומדברים

את הילדים שלו, והוא מאוד אהב אותם.

יש מכתב שאחד כותב למוהרא"ש שהבן שלו חוזר מהתלמוד תורה ומספר שהמלמד נותן לו לטיפה, והוא שואל אם הוא צריך לחשוש שהמלמד לא בריא? ומוהרא"ש עונה לו: מי שאומר שלתת לטיפה לילד פרושו שהוא 'לא בריא' צריכים לחקור עליו בעצמו לראות אם הוא בריא... זה כל כך חשוב לתת אהבה לילד, זה כל כך חשוב לתת לטיפה ולהגיד לילד: "אתה צדיק", "אתה תגדל לצדיק גדול", "אתה ילד כל כך טוב", "אני אספר לאבא שלך כמה טוב אתה".

לדבר אל הילדים כמו אל מבגרים

כשמדברים אל ילדים צריכים לדבר אליהם כמו שהיו מדברים אל מבגרים. מדברים אתם ישר, לא בציניות; אי אפשר להגיד לילדים: "ובכן, אני הולך הביתה, כי אני רואה שאני לא יכול להיות המלמד שלכם, אתם לא מתנהגים כמו שצריך..." "אני רואה שאף אחד לא בענינים, אז לא, לא נלמד, כל אחד יוכל לעשות מה שהוא רוצה..." - ילדים קטנים לא מבינים את השפה ההפוכה, צריכים להגיד להם מה הם פן צריכים לעשות, ואיך הם פן צריכים להתנהג.

מלמדים ומורות צריכים לחשב: הילדים האלו הרי הולכים להיות המלמדים של הילדים שלי, מהפתה הזאת הולך לצאת מורה צדק לקהלה, מנהל חשוב ומנהלת חשובה.

ב'חצפה' אפשר לחכות?

קבלתי עוד שאלה ממלמד. מלמד שואל: "כשילד עושה 'חצפה' בפתה, חייבים לעצור את הפתה ומיד להעניש את הילד, או שאפשר להשאיר את זה למחר,

כל הילדים, לשמע האם יש בפתה ילד שהוא אלרגי, כי אם לא יודעים מזה, זה יכול חס ושלום להיות 'סכנת נפשות'.

החכמה של מלמד טוב

בכלל אין זה טוב להכנס לריב עם ילדים; לא באנו כדי לריב עם הילדים, "הראיתי לך", "אני נצחתי", ו"אתה נצחתי", את כל הדברים האלו צריכים להניח בצד, צריכים לראות איך אפשר לגרם שהענינים יזרמו הכי טוב והכי יפה מבלי להכנס לסכסוך עם הילדים. ברגע שנסתכפים למריבה עם ילד, אין דרך לצאת מזה, כי אז כבר צריכים לנצח כי זה כבר הופך להיות 'חצפה'...

החכמה של מלמד טוב היא לא להסחף ל'פנה' הזאת ששם הוא מוכרח לנצח. מלמד טוב מכניס חיות ושמחה בילדים, והוא נותן לכלם מלים טובות, וכך הוא חוסך שהוא לא יפל לסכסוך עם הילדים, כי אם האווירה היא כל כך נעימה יש לכל הילדים חשק להשתתף בלמודים ולצית למלמד.

מלים טובות ולטיפה - נשארות לארץ זמן

דעו לכם, עם 'מלים טובות' אפשר לשחד ילדים עוד יותר מ'מתנות', כי אם חייבים לתת 'מתנות' אין לזה גבול, ילד אינו שבע ממתנה אחת, צריכים להמשיך לתת ולתת עוד מתנות ועוד מתנות, אבל מלים טובות ולטיפה - נשארות יותר זמן.

אני לא יודע אם בבית פיגא נהוג שמורות מלטפות את הילדות, אבל בתלמוד תורה נהוג שהמלמדים מלטפים את הילדים, וכך היה עושה הבעל שם טוב הקדוש זכותו יגן עלינו, הוא היה מלטף את התלמידים שלו כמו

יחד בְּשֶׁקֶט, בְּמִקְרָה הַזֶּה הִגַּבְאִי לֹא צָרִיךְ לָשִׁים לֵב לָזֶה, אֲבָל אִם מִגִּיעַ מִיִּשְׁהוּ וּמִסוּבָּב כֶּסֶף לִכְוֹן הַשָּׁנִי, וּמִתְיָשֵׁב עִם הַגֵּב אֶל אֲרוֹן הַקֶּדֶשׁ, וְנִהְיִית שֶׁם חֲבוּרָה שְׁלֵמָה שֶׁמְשׁוּחָחִים בְּאֻמָּצֵעַ הַתַּפְלָה, אִזְּכָר כֵּן חַיִּב הַגַּבְאִי לְגִשֵּׁת אֵלֵיהֶם וּלְהַגִּיד לָהֶם שְׁאִסּוּר לְדַבֵּר בְּשַׁעַת הַתַּפְלָה.

אוֹתוֹ דִּבֵּר עִם מְלָמֵד; אִם מִבְּחִינִים בְּאֻמָּצֵעַ הַשְּׁעוּר שֶׁיִּלְד דִּבֵּר עִם הַשֶּׁכֶן שְׁלוֹ, אוֹ שֶׁהוּא מְשַׁחֵק עִם עֵט וְכוּתֵּב לְעֵצְמוֹ דִּבְרִים, אִזְּכָר לֹא כְּדֹאֵי לְעַצֵּר בְּגִלְלָה זֶה אֶת הַתַּפְלָה אוֹ הַלְמוּד, לֹא אוֹמְרִים: **"כָּלֵם לִסְגֹּר אֶת הַסְּדוּרִים"**, וְהוֹלְכִים לְטַפֵּל בְּיֶלֶד, כִּי הַכֹּל הֵרִי נוֹסֵעַ עַל מִי מְנוּחָוֹת, אִזְּכָר לֹא כְּדֹאֵי לְעַצֵּר אֶת הַכֶּתֶה.

אוֹ אִם מוֹרָה אִמְרָה שְׁלֹא יִשְׁתּוּ בְּאֻמָּצֵעַ הַלְמוּד, וְהִיא מִבְּחִינָה שְׁכָל הַכֶּתֶה שָׂרָה אֶת הָאֶלֶף-בֵּית וְיִלְדָה אַחַת שׁוֹתָה מִים, אִזְּכָר גַּם לֹא טוֹב שֶׁהַמוֹרָה תַּעֲצֹר עֲכָשׁוֹ אֶת הַלְמוּד וְתִכְרִיז: **"אֵה, רְאִיתִי אִיךְ שֶׁהִיצֵר הָרַע נִכְנָס עֲכָשׁוֹ מִהַחֲלוֹן, וְאֲנִי רוֹאָה אִיךְ שֶׁהִילְדָה הַזֹּאת שׁוֹתָה בְּאֻמָּצֵעַ הַלְמוּד"**, כִּי הֵרִי לוֹמְדִים עֲכָשׁוֹ, חָבֵל לְעַצֵּר אֶת הַלְמוּד, יוֹתֵר טוֹב שֶׁהַמוֹרָה תִּקְוֶה מִהַמְּקוֹם וְתִסְתַּוְּבֵב בַּכֶּתֶה, וְכִשְׁהִיא מִגִּיעָה לִּילְדָה הַזֹּאת שֶׁהִיא תִּקַּח מְמִנָּה בְּרִגְעַת אֶת בְּקִבּוּק הַמִּים, וְתִגִּיד לָהּ שְׁאִסּוּר לְשִׁתּוֹת בְּאֻמָּצֵעַ הַלְמוּד.

אֲבָל אִם מוֹרָה רוֹאָה שְׁנוּסֵעַ פֶּתֶק, בְּנוֹת מַעֲבִירוֹת דְּפִים עִם 'אִיקָס עֵגוּל' אִזְּכָר כֵּן צָרִיכִים לְעַצֵּר אֶת זֶה מִיָּד. חוּץ מֵאֲשֶׁר אִם אוֹחֲזִים בְּאֻמָּצֵעַ מִבְּחִן בְּחֻשְׁבוֹן, וְהַבְּנוֹת שֶׁכֶּבֶר סִימּוֹ אֶת הַמִּבְחָן שׁוֹלְחוֹת בִּיגִיָּהן פֶּתֶקִים, אִזְּכָר לֹא צָרִיכִים לָשִׁים לֵב, אֲפֹשֶׁר לְהַעֲמִיד פָּנִים כְּמוֹ הַמְּדִרִיךְ שֶׁסוּבֵּב אֶת פָּנָיו כְּדִי לֹא לְרֹאוֹת שְׂאֲנֵי שׁוֹפֵךְ

אֶת צִלְחַת הַמֶּרֶק מִתַּחַת לְשִׁלְחוֹ... כִּי הֵרִי בְּמִלָּא צָרִיכִים לְחַכּוֹת עוֹד שְׁתִּים שְׁלוֹשׁ דְּקוֹת עַד שְׁכָל הַבְּנוֹת הָאֲחֵרוֹת יִסִּימוּ לַעֲנוֹת עַל הַמִּבְחָן, אִזְּכָר לָמָּה צָרִיכִים עֲכָשׁוֹ לְהִתְחִיל לְהַפִּיךְ אֶת הַכֶּתֶה!?

הָאִם לְעֵרֵב הוֹרִים בְּגִלְל הַיִּלְדִּים שְׁלָהֶם?

אֲנִי רוֹצֶה לְדַבֵּר עַל עוֹד דִּבֵּר אַחַד, אֲנִי עוֹמְדִים עֲכָשׁוֹ לְפָנֵי 'אֲסִיפַת הוֹרִים' לְהוֹרִים שֶׁל כָּל הַיִּלְדִּים שֶׁל הַתְּלִמּוֹד תּוֹרָה. מְלָמֵד שָׂאֵל אוֹתִי שֶׁהוּא רוֹצֶה לְדַעַת מָה נָכוֹן לַעֲשׂוֹת; פֶּעַם אַחַת הוּא שׁוֹמֵעַ שְׂרָאשׁ הַיִּשִּׁיבָה אוֹמֵר שְׁלֹא לְהַגִּיד לְהוֹרִים כָּל דִּבֵּר שֶׁהִילְד עוֹשֶׂה בַּכֶּתֶה, וְאַחֵר כֵּךְ הוּא שׁוֹמֵעַ בְּשַׁעוּר חֲנוּךְ שְׂרָאשׁ הַיִּשִּׁיבָה אוֹמֵר לְמְלָמְדִים: **"אִם לֹא תִגִּיד לִי אֶת הָאֻמָּת עַל הַיִּלְדִּים שְׁלִי אִם הֵם מִתְּנַהֲגִים בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ, אֲנִי לֹא מְקַנָּא בָּךְ"**, יוֹצֵא מִזֶּה שֶׁכֵּן צָרִיכִים לְהַגִּיד לְהוֹרִים אֶת הָאֻמָּת!?

הַתְּרוּץ עַל זֶה הוּא, תְּלוּי אֵיזָה הוֹרִים; לֹא כָּל אָבָא וְאִמָּא הֵם 'מַחֲנֻכִּים' יְכוֹל לִקְרוֹת בְּמִשְׁפָּחוֹת חֲשׁוּבוֹת וְכִשְׁרוֹת, שְׂאֵם אוֹמְרִים לָהֶם מְלָה רָעָה אַחַת אוֹדוֹת הַיִּלְד שְׁלָהֶם, הֵם יִהְיוּ מְסַכְסָכִים אִתָּךְ לְכָל הַחַיִּים. אֲפֹשֶׁר לְרֹאוֹת אֶת זֶה עִם שְׂכָנִים יִשְׁנֵן נָשִׁים שְׂאֵם שְׂכָנָה אוֹמֵרֶת לָהּ: **"הַיִּלְד שְׁלָךְ לֹא מִתְּנַהֵג בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ"**, הִיא כְּבָר כּוֹעֶסֶת עַל הָאִשָּׁה הַזֹּאת, הִיא כְּבָר לֹא יְכוּלָה לְדַבֵּר אִתָּהּ.

אִם מְעֵרְבִים מִשְׁפָּחָה כְּזֹאת בְּמִקְרָה שֶׁל חֲצוּף, אֲפֹשֶׁר לְאָבֵד אֶת הַיִּלְד לְכָל הַשָּׁנָה כִּי הָאָבָא יַעֲמִיד לְצֵד הַיִּלְד, וְהָאָבָא יִגִּיד לְכָלֵם בְּבֵית הַכִּנְסֶת שְׂאִתָּהּ מְלָמֵד לֹא טוֹב. בְּפֶרֶט אֲצִלְנוּ שֵׁשׁ לָנוּ בְּרוּךְ הַשֵּׁם מְלָמְדִים צְעִירִים וּמוֹרוֹת צְעִירוֹת אֲפֹשֶׁר לְשַׁמֵּעַ הֶרְבֵּה פְּעָמִים שֶׁהַהוֹרִים אוֹמְרִים:

"הֵם צְעִירִים, אִין לָהֶם מִשְׁגַּ אִיךְ לְלַמֵּד עִם יִלְדִּים, הֵם חוֹשְׁבִים לְעֵצְמָם שֶׁהֵם יוֹדְעִים, אֲבָל בְּאֻמָּת הֵם לֹא יוֹדְעִים כְּלוֹם..."

מִצַּד הַשָּׁנִי יִשְׁנֵם הוֹרִים חֲכָמִים שֶׁכֵּן יַעֲמִידוּ לְצַד הַמְּלָמֵד וְיַעֲזְרוּ עִם מָה שֶׁהֵם יְכוּלִים. אִם מְלָמֵד יָבוֹא לְהַגִּיד לִי שֶׁהַיִּלְדִּים שְׁלִי לֹא מִתְּנַהֲגִים בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ, אֲנִי לֹא יִהְרֶס בְּגִלְל זֶה אֶת הַיִּלְדִּים שְׁלִי, אֲפִלּוּ אִם בְּאֻמָּת אֲנִי חוֹשֵׁב שֶׁהַמְּלָמֵד הוּא לֹא חָכֵם שֶׁהוּא מְסַתְכֶסֶךְ עִם הַיִּלְד שְׁלִי, בְּכָל זֹאת אֲנִי אֲדַבֵּר עִם הַיִּלְד שְׁלִי וְאִגִּיד לוֹ לְהִתְנַהֵג בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ!

לָכֵן, כְּשֶׁצָּרִיכִים לְדַבֵּר עִם הוֹרִים אוֹדוֹת יֶלֶד, כְּדֹאֵי קֹדֶם לְשׁוֹחֵחַ עַל זֶה בְּרִגְעַת עִם הַמְּנַהֵל אוֹ הַמְּנַהֲלָה, שִׁיחֲלִיטּוּ אִם הַהוֹרִים יַעֲמִידוּ לְצַדוֹ שֶׁל הַמְּלָמֵד וְיַעֲזְרוּ לְהַצִּלְחַת הָעֵנָן, אוֹ שְׁלֹא כְּדֹאֵי, כִּי הַהוֹרִים רַק הוֹלְכִים לְקַלְקֵל.

אִם יוֹדְעִים שֶׁהַהוֹרִים הוֹלְכִים רַק לְקַלְקֵל, לֹא אוֹמְרִים לָהֶם. וְשִׁיצִירוּ לְעֵצְמָם כְּאִלּוּ הַיִּלְד הַזֶּה הוּא יָתוֹם אוֹ יְתוּמָה... וְצָרִיכִים לְהַסְתִּידֵר לְבַד עִם הַיִּלְד.

לְמַעַלָּה בְּשָׁמַיִם מְלָמֵד הוּא מְאוֹד יָקָר

דַּעוּ לָכֶם, כְּאִן בְּעוֹלָם מְסַתְכָלִים עַל מְלָמֵד וּמוֹרָה בְּזִלְזוּל, בְּקִשֵּׁי הוֹרִים נוֹתְנִים טִיפ לְחֻנְכָּה וּפּוּרִים, [לֹא צָרִיכִים לְסַמֵּךְ עַל זֶה, צָרִיכִים לְסַמֵּךְ רַק עַל הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא, וְרַק לְהַסְתַּפֵּל אֶל הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא], אֲבָל לְמַעַלָּה בְּשָׁמַיִם מְלָמֵד וּמוֹרָה הֵם מְאוֹד יָקָרִים!

הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר, שְׁתַּהֲיָה לָכֶם הַצִּלְחָה וְסִיעֻתָּא דְּשִׁמְיָא, אֲמֵן.

איך אפשר לומר שאסור להכות ילדים?

שאלה:

לכבוד ראש הישיבה שליט"א,

ראיתי מכתב שראש הישיבה כתב שאסור להכות ילדים, אבל מצד שני רואים בגמרא (ברכות מו.) שהיה מלמד שהיה מכה את הילדים חזק מאד, עד מות, ולכן רב אחא לקח ממנו את המלמדות, אבל רבינא החזיר אותו כי לא היה מלמד אחר שילמד כל כך טוב עם הילדים. זאת אומרת שאפילו שהוא ממש רצח את הילדים, הרשו לו להיות מלמד שם, כי הוא למד אתם היטב. ברמב"ם ובשלחן ערוך גם נפסק שמותר להכות תלמיד, כמובן לא כל כך חזק כמו בספור בגמרא.

וכי מותר לעקור הלכה ולומר שאסור בכלל להכות ילד או תלמיד שלא מתנהג כראוי?

השם יעזר שראש הישיבה יראה הרבה נחת מכל תלמידיו ומעבודת הקודש הקשה והגדולה.

ישר בך

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - ערב שבת קודש פרשת ויקהל-פקודי - החזק, מברכים ניסן, כ"ח אדר, שנת ה'תשפ"א

לכבוד ... גרו יאיר

קבלתי את מכתבך.

אתה שואל טוב מאד, איך אפשר לומר 'לא להכות ילדים', כששלמה המלך אומר (משלי יג, כד): "חושך שבטו שונא בנו ואהבו שחרו מוסר", שואלים חכמינו הקדושים (ילקוט משלי, רמז תתקנ; מדרש משלי, יג): וכי יש אב ששונא את בנו? אלא מתוך שאין מוכיחו על התורה והחכמה ודרך ארץ, עתיד לשנאתו, אם לא נותנים

לילד מוסר הוא לא ילמד, לא יתפלל ולא יהיו לו מדות טובות, עד שבסוף הוא ישנא אותו, "אבל אם מוכיחו", אב שכן נותן מוסר, "נעשה אהבו", בסוף יאהב את ילדיו, כמו שכתוב: "ואהבו שחרו מוסר"; יוצא מזה שלכאורה כן צריכים להכות ילדים!

את הקשיא הזו שאלו פעם לרבי נתן; הרי כתוב בפרוש (משלי יג, כד): "חושך שבטו שונא בנו", מי שלא משתמש עם מקל, ישנא את בנו, כי אם הוא לא מעניש אותו - הוא יצא לתרבות רעה! ענה רבי נתן: "לא כתוב בפסוק 'שיחנו מכות', כתוב 'שצריכים שיהיה מקל'; שיצאו את המקל לילד ועל ידי זה הוא כבר ישתנה לטובה, לא צריכים את המקל בשביל להכות, מספיק להראות להם כדי שיפחדו וילכו בדרך הטובה".

חס ושלום לומר שעוקרים הלכה; אדרבה, תטרח לעיין איך נפסק, זה הלכה מפורשת (שלחן ערוך הרב יורה דעה, הלכות תלמוד תורה פרק א, סעיף יג): "תינוק שאינו רוצה לקרות, לא יכה אותו המלמד מפת אכזרי, לפיכך לא יפאו בשוטים ולא במקל, אלא ברצועה קטנה", עם שרוף קטן של נעל, "אם קורא, קורא ואם אינו קורא בהפאה זו, יהיה יושב כך עם חבירו, להיות להם לחברה וסופו אפשר יתן לבו".

אז הרי ברור שההלכה היא שאסור להכות ילדים, רק עם שרוף להעיר אותם שיהיו בענינים; להפך, אסור להכות; ההלכה היא (שם): "ומלמד תינוקות החובט יותר מדאי, מעבירין אותו והוא עובר בלא תעשה כי מאחר שמכה שלא ברשות הרי זה כמכה אחד משאר ישראל".

המציאות היא שכל אלו שמכים וסוטים - זה בא מחסר סבלנות או מחסר ישוב הדעת בגלל מתח ועצבנות. במקרים שכן צריכים לתת סטייה לילד, כשהוא מתנהג בחצפה או כשהוא עושה דברים מסכנים, זה צריך להיות אחרי התבוננות. עם ישוב הדעת גדול בלי אבוד עצתו. כשמרביצים מתוך אבוד עצתו או מתוך כעס - זה בכלל לא חנוף; אפילו שחושבים בשעת מעשה שזה חנוף, צריכים לדעת שזה לא חנוף, רק הכעס והעצבים מסיתים את האדם 'עכשיו צריכים לתת סטייה', 'עכשיו צריכים לתת מכות'.

הורים ומלמדים שרוצים להצליח עם הילדים, עם התלמידים - צריכים לשפוף דמעות יומם ולילה, להתחנן להשם יתברך שהילדים יהיו כשרים, שהילדים יגדלו תלמידי חכמים, שילכו בדרך הצדיקים.

מהראש"ש ספר שפעם הגיע יהודי לחפץ חיים זכותו יגן עלינו ובקש ממנו ברכה לילדים טובים, לקח החפץ חיים תהלים שהיה נפוח מרטיבות, הוא הראה זאת ליהודי ואמר לו: "אתה רואה? זה התהלים של אמי עליה השלום בו היא בכתה כל יום שיהיו לה ילדים טובים, כך זוכים לילדים טובים".

השם יעזר שתצליח בכל הענינים.

...

(קונטרס עצתו אמונה פרשת במדבר, שנת

תשפ"א)

לקבלת הגליון מדי שבוע יש לשלוח אימייל ל: chinuchgilyon@gmail.com

קול ברסלב

קוואל פון חיזוק (נשים)
שיעורים; סיפורי תפילה; מתכונים; ועוד
079-704-0069

ארצות הברית 212-444-9169 / 845-351-9060 / אנגליה 03303502363
קנדה 438-320-9090

...

קול ברסלב

שיעורים; חיזוק יומי; ניגונים; סיפורי תפילה ועוד
079-704-0066

ארצות הברית 212-444-9191 / 845-351-0910 / אנגליה 03303502361
קנדה 4383008080 / בלגיה 3235003461 / ארגנטינה 11552354370
מייל חיזוק יומי chizikyomi@gmail.com